

NATURAREN ZIENTZIAK

EBALUAZIO ADIERAZLEAK

- Problemak ebazteko hipotesi egiaztagarriak egiten ditu.
- Eragindako egoera edo fenomenoaz aztertze jardueraren bat proposatzen du.
- Lan zientifikoa ordenaz eta argi antolatzen du.
- Laborategiko oinarriko materiala ezagutzen ditu.
- Esperimentuetako datuak bildu, antolatu eta interpretatzen ditu, zenbait baliabide erabiliz: taulak, grafikoak, kontzeptuzko mapak ...
- Azalpen arrazoituak ematen ditu, hipotesia egiaztatzen dela edo ez dela egiaztatzen adierazteko.
- Ikerketaren emaitzak jakinarazten ditu eta txostenak egiten ditu, zenbait bitarteko eta euskarri analogiko eta/edo digital erabiliz
- Giza gorputzaren atalak behatu, adierazi eta deskribatu egiten ditu.
- Euskarriren batean azaltzen ditu zentzumenerako organoak eta funtzioak eta higiegi ohitura egokiak.
- Ahoz adierazten ditu arnasketa- eta digestio-prozesuak.
- Badaki zein diren norberaren higiegiarako, zaintzarako eta atsedenerako oinarriko ohiturak eta jarraitu egiten ditu.
- Badaki zein diren dieta orekatuarekin eta gaixotasunen prebentzioarekin lotutako ohiturak.
- Izaki bizidunak eta materia bizigabea bereizten ditu eta sailkatzea irizpide zientifikoei jarraitzen ditu.
- Izaki bizidunekin lotutako esperientziaren edo prozesuren bat ahoz adierazten du eta zenbait euskarri erabiltzen ditu, digitalak barne.
- Badaki zer propietate dituzten maiz erabiltzen ditugun materialek eta substantziek eta bere portaera argiaren, soinuaren eta beroaren aurrean.
- Energia-iturri ohikoak bereizten ditu (haizea, Eguzkia, erregaiak...) eta badaki nola erabiltzen den energia gure bizitzan.
- Makina soil bat osatzen duten elementuak maneiatzen ditu.
- Makina soil bat muntatu eta desmuntatzen du.

EDUKIAK

Naturaren-zientzien proiektua edo erronkak egitea, modu gidatuan, metodologia zientifikoa eta haren oinarriko ezaugarriak fenomeno naturalak eta benetako egoerak aztertze, identifikatze eta ebazteko aplikatze irizpideak eta jarraibideak erabiltzen hastean.

Proiektua edo erronkak gai horietako bati buruzkoa izango litzateke.

GIZAKIA ETA OSASUNA

- Nutrizioarekin lotutako bizi-prozesuak: digestioa eta arnasketa.
- Zentzumenerako organoak
- Osasuna eta erabakiak hartzea
- Higiegi-ohitura eta atsedenerako ohitura egokiak
- Elikadura osasuntsua eta orekatua

IZAKI BIZIDUNAK

- Izaki bizidunak eta materia bizigabea.
- Euskal Herriko ekosistemaren batean lana
- Izaki bizidunen inguruko esperientzia edota prozesu beten txosten xeheak egitea eta ahoz aurkeztea (euskarri analogiko eta digitalean).

MATERIA ETA ENERGIA

- Energia. Energia-iturria. Erabilera eta kontsumoa Euskal Herrian.
- Erabilera arrunteko materialen propietateak eta argiaren, soinuaren eta beroaren aurrean duten portaera .

TEKNOLOGIA, OBJETUAK ETA MAKINAK

- Objektu eta makina soilak. Aplikazioa, funtzionamendua eta erabilera egokiak.
- Elementu soilak dituzten makinak muntatu eta desmuntatzea.

LH 3 NATURAREN ZIENTZIAK

Etapako helburuak eta arloa ebaluatzeko irizpideak garatzeko funtsezko jarduerak

IKERKETA DOKUMENTALA

- **Jarduera / Ataza:** Ikerketa txikia egingo dute ikasleek. Prozesua:
  - 1-Galdera edo ikerketaren gaia erabaki eta aurrezagutzak adierazi.
  - 2-Iturri fidagarriak eta euskarriak (antolatzaile grafikoak, gidoiak eta txantiloak) erabaki.
  - 3-Ikerketa egin (informazioa hautatu, sailkatu eta antolatu).
  - 4-Sintesia, azalpena eta ondorioak atera.
  - 5-Komunikazioa (analogikoa eta digitala: poster, txostena...) Adibidea: [Érase una vez un estuche](#)
- **Prozesuzko jarduerak eta produktuak:** Kontzeptuzko mapa, arnas aparatuen maketa, gizakiaren bizi-funtzioen antolatzaile grafikoak, animalien sailkapen-grafikoak, Natura zaintzeko dekalogoak, hostoen bilduma, objektu bat egiteko prozesuaren murala, ...
- **Gaien adibideak:** digestioa eta arnasketa aparatua, objektu bat egiteko prozesuaren murala, zentrumen organuak, elikadura osasuntsua, higieine ohiturak, Euskal Herriko ekosistema, makinen aplikazioa bizitzan ...

IKERKETA ESPERIMENTALA

- **Jarduera / Ataza:** Ikerketa esperimental txikia egingo dute ikasleek. Prozesua:
  - 1-Gairi buruz aurrezagutzak adierazi.
  - 2-Planifikazioa: hipotesiak egin eta esperimentuaren aldagaiak, urratsak eta datuak erregistratzeko moduak erabaki.
  - 3-Esperimentua egin eta datuak jaso.
  - 4-Analisia egin eta emaitzak aztertu.
  - 5-Hipotesia egiaztatu, konklusioak atera eta komunikatu (analogikoa eta digitala: poster, txostena...). Adibidea: [Guztiok aire kopuru bera dugu birikietan?](#), [Legamina izaki biziduna da?](#), [Esku nazkagarriak](#),...
- **Prozesuzko jarduerak eta produktuak:** behaketa gidatuaren kontrol orria, ondorioen azalpena egiteko [poster zientifikoa](#), esperimentazio-prozesuaren panela, datuen grafikoak eta taulak, [esperimentuen dossierra](#), prozesuaren bideo grabaketa, [Ur-iragazkia](#),...
- **Gaien adibideak:** izaki bizidunak eta bizigabeak, materialen propietateak eta argiaren, [soinuaren](#) eta beroaren aurrean duten portaera, ekosistemaren inguruko lana ...

PROZESU TEKNOLOGIKOA

- **Jarduera / Ataza:** makina egingo dute ikasleek. Prozesua:
  - 1-Egoera-arazoa edo erronka erabaki eta aurrezagutzak adierazi.
  - 2-Eraikitze prozesua jarraituz makina egin.
  - 3-Komunikazioa (analogikoa eta digitala: poster, txostena...)
- **Prozesuzko jarduerak eta produktuak:** diseinuaren zirriborroa, planoak, prozesuaren dossierra, maketa, makina, ...
- **Gaien adibideak:** makina soil bat montatu eta desmontatu,...